

ابراہیم

سرگذشتہ ابرام (ابراہیم)*

^{۲۷} ہنہ سرگذشتہ تارح. تارح، ابرام و ناحور و ہاران پٹر بو، و ہاران لوط پٹر. ^{۲۸} ولی ہاران ہویہ کی بہ دنیا بَمو بو، شہر اور، کلدانیانہ میان، بمرده وختی کی تارح اونہ پٹر زندہ بو. ^{۲۹} ابرام و ناحور هر دو نفر عروسی کونیدی. ابرام زنہ نام سارای، ناحور زنہ نام ملکہ بو. ملکہ و یسکہ ہمدیگرہ آمرہ خاخور و ناحور دوخترآن بید. ^{۳۰} ولی سارای نازا بو و زاکی ناشتی. ^{۳۱} تارح خو پسر ابرام، خو نوه لوط، ہاران پسر، خو عروس سارای یہ خو آمرہ اوسدہ، اوشان ہمدیگرہ آمرہ از شہر اور، کلدانیان بیرون بوشوییدی کی بیشید کنعان، ولی وختی فرسہ بیدی حران، ہویہ بیسہ بیدی. ^{۳۲} تارح ۲۰۵ سال زندگی بوکودہ، شہر حران دورون بمرده.

خدا ابرامہ دعوت کونہ

^۱ خداوند ابرامہ بوگفتہ: «تی سرزمینہ، تی قومہ، تی پٹرہ خانہ یہ بنہ، بوشو بہ سرزمینی کی ترہ نیشان دہمہ. ^۲ از تو قومی بزرگ بہ وجود آورم، ترہ برکت دہمہ، تی نام بزرگہ کونم و تو برکت بی. ^۳ هر کسی ترہ برکت بدہ اوشانہ برکت دہم، و هر کس ترہ لعنت بوکونہ اونہ لعنت کونمہ. تمامہ قومانہ جہان، تی وستی برکت بریدی.» ^۴ پس ابرام، هوطو کی خداوند اونہ فرمان بدہ بو، راہ دکفتہ، لوطم اونہ آمرہ بوشو. وختی کی از حران بیرون بوشوییدی، ابرام ۷۵ سال داشتی. ^۵ اون، خو زنہ آمرہ سارای، و خو برارزا لوط آمرہ، خوشانہ تمامہ دارایی آمرہ کی پس انداز بوکودہ بید و خادمائی کی حران دورون بہ دس باورده بید اوسدہ، راہ دکفتہ بوشو کنعان، وارده کنعان بوبوستہ. ابرام او سرزمینہ دورون تا پیلہ درختہ بلوط مورہ یہ شکیم پیشروی بوکودہ، او زمان کنعانیان او سرزمینہ دورون زندگی کودیدی. ^۶ خداوند بر ابرام آشکارہ بوستہ بوگفتہ: «ا سرزمینہ تی نسلہ بخشم.» پس اون، او یہ قربانگاہی خداوندہرہ کی بر اون آشکارہ بوستہ بو، بر پا بوکودہ. ^۸ از او یہ بہ طرفہ شرقہ بیت ایل کویانہ جور کوچ بوکودہ و خو خیمہ یہ او یہ بر پا بدآشتہ؛ بیت ایل در غرب و آبادی یہ عای در شرق قرار داشتیدی. او یہ قربانگاہی خداوندہرہ بر پا بوکودہ و خدایہ پرستش بوکودہ. ^۹ بعد از اون هوطو پیشروی بوکودہ تا جنوبہ کنعان، نگب.*

ابرام شہ مصر

^{۱۰} نگب قحطی بَمو، و ابرام بوشو بہ سرزمینہ مصر، چندی او یہ زندگی بوکودہ، چرہ کی قحطی او یہ بیداد کودی. ^{۱۱} وارده مصر بوستن دبو، خو زن سارای یہ بوگفتہ: «دانم کی تو زنہ قشنگی ایسی. ^{۱۲} وختی مصریان ترہ بیدیند، گیدی: «اونہ زنہ.» مرہ کوشیدی ولی ترہ زندہ دآریدی. ^{۱۳} پس بوگو کی تو می خاخوری، کی تی وستی می آمرہ خوشرفتاری بوکونید، کی جان بہ در بیرم.»

* ۲۷:۱۱ ابرام هو ابراهیم ایسہ کی خدا اونہ نام بنہ

* ۹:۱۲ نگب، نامہ او محل.

^{۱۴} وختی کی ابرام وارده مصر بوبوسته، مصریان بیده‌بیدی کی سارای، زنه خیلی قشنگی ایسه. ^{۱۵} وختی کی درباریان فرعون سارای بیده‌بیدی، از اون فرعون ورجه تعریف بوکودیدی و اونه بریدیدی فرعونه قصره دورون. ^{۱۶} فرعون سارای وستی ابرامه آمره خوشرفتاری بوکوده و ابرام گاو و گوسفند و بز، و الاغانه نر و ماده، غلامان، کنیزان، شترانه فراوانی به دس باورده. ^{۱۷} ولی خداوند، سارای وستی، فرعون و اونه اهله خانه‌یه به مرضه سختی دوچار بوکوده. ^{۱۸} پس فرعون ابرامه دوخوآده بوگفته: «می آمره چی بوکودی؟ چره مره نوگفتی کی اون تی زنه؟» ^{۱۹} چره بوگفتی: «اون می خاخوره.» کی من اونه آمره عروسی بوکونم؟ بیآ تی زنه اوسن و از آیه بوشو. ^{۲۰} فرعون خو آدمانه دستور بده اوشانه برید، اوشانم ابرام، سارای، اونه زن و هر چی کی داشتی، همایی بوکودیدی کی بیشید.

ابرام و لوط

^۱ پس ابرام خو زنه آمره و هر چی کی داشتی، از مصر راه دکفته، و لوط آمره بوشو نگب. ^۲ ابرام خو گله‌یه چهارپایان و نقره و طلا آمره خیلی ثروتمند بوبوسته بو. ^۳ اون از نگب کوچ بوکوده به طرفه بیت‌ایل، تا به هویه فرسه کی اول چادر بزه بو مابینه بیت‌ایل و عای، ^۴ هویه کی اول قربانگاه چاکوده بو. اویه خداونده ستایش و پرستش بوکودیدی.

ابرام لوط نجات دهه

^۱ وختی بو کی امرافل پادشایه شنعار و اریوک پادشایه الاسار و کدرا لغممر پادشایه عیلام و تداال پادشایه قوئیم بو ^۲ کی به جنگه بارع پادشایه سدوم، برشاع پادشایه عموره، شنعب پادشایه ادمه، شم‌ایبر پادشایه صبوایم و پادشایه بالع (کی اون صوغر نام داره) بوشویدی.

^۳ پادشایانه، سدوم، عموره، ادمه، صبوام و بالع خوشانه لشکریانه آمره بمویدی دره‌یه سدیم، منطقه‌یی کی امروزه دریاه نمک نام داره. ^۴ اوشان، دوازده سال اسیره سلطنته کدرا لغممر بید، ولی ساله سینزدهم شورش بوکودیدی. ^۵ ساله چهاردهم، کدرا لغممر و پادشاهانی کی اونه آمره هم پیمان بید، بمویدی و رفائیانه در عشتروت قرنین، و زوزیانه در هام، و ایمیانه در شاویه قریتین ^۶ و حوریانه از کویه سعیر جور، تا ال‌فاران بیابانه نزدیکی شکست بدیدی. ^۷ و واگردستیدی بوشویدی به چشمه‌یه مشفاط (کی قادش نام داره)، و تمامه سرزمینه عمالیقانه، و اموریانه کی در حصون تمار زندگی کودیدی‌یم، شکست بدیدی.

^۸ پس پادشایه سدوم، پادشایه عموره، پادشایه ادمه، پادشایه صبوایم و پادشایه بالع (کی اون صوغر نام داره) بمویدی دره‌یه سدیم دورون و ^۹ بر ضده کدرا لغممر پادشایه عیلام، تداال پادشایه قوئیم و امرافل پادشایه شنعار و اریوک پادشایه الاسار سنگره جنگی چاکودیدی. چهار پادشاه بر ضده پنج پادشاه بیدی. ^{۱۰} دره‌یه سدیم گوداله قیر بو. وختی کی پادشایه سدوم و عموره فرار کودن دیبید، کسانی دکفیدی او گودالانه دورون کسانیم فرار بوکودیدی بوشویدی کویانه جور. ^{۱۱} او چهار پادشاه تمامه مال و منال و آذوقه‌یه سدوم و عموره‌یانه از اوشان فیگیتیدی بوشویدی. ^{۱۲} اوشان لوط، ابرامه برآزایه، کی سدوم دورون زندگی کودی و اونه امواله اوسدیدی خوشانه آمره بریدیدی. ^{۱۳} ایتا از فراریان بمو ابرامه عبرانی ورجه و خبر بده. و زمانی بو

^x ۳:۱۴ دریاه نمک، بحرال‌میتِ امروزی.

کی ابرام او پيله درختانه بلوطه ممری‌یه اموری نزدیکی زندگی کودی. اشکول و عانرو ممری برار بید. اوشان، هر سه نفر ابرامه آمره هم پیمان بید.

^{۱۴} وختی ابرام بیشنوسته کی اونه فامیلان به اسیری بوشویدی، ۳۱۸ نفر خو مردانه خانه‌زاده جنگجویه اوسده، اوشانه دونبالسر بوشویدی تا نزدیکی‌یه دان. ^{۱۵} شبانه، اون خو مردانه چند دسته بوکوده به اوشان حمله بوکودیدی تا حوبه در شماله دمشق اوشانه دوبالسر دیدید. ^{۱۶} تمامه اوشانه اموال و لوط خو برارزا، اونه دارایی‌یه فیگیفته، زنان و اسیرانه آزاده کوده خو آمره و اگر دانه باورده.

ملک‌صدیق ابرامه برکت دهه

^{۱۷} وختی کی ابرام کدرلا عمر پادشاه و اونه هم پیمانانه شکست بده و اگر دسته، پادشایه سدوم بمو ابرامه پیشواز، دره‌یه شاهه دورون. ^{۱۸} پس ملک‌صدیق پادشایه سالیم،^x نان و شراب باورده. اون، کاهنه خدایه بزرگ بو. ^{۱۹} و ابرامه برکت بده بوگفته:

«مبارک ببه ابرام از طرفه خدایه بزرگ

آفریننده‌یه آسمان و زمین.

^{۲۰} ستایش بر خدایه بزرگ باد،

کی تی دوشمنانه به دسته تو شکست بده.»

پس ابرام از هر چی کی داشتی، اونه ده به یک فده.

^{۲۱} و پادشایه سدوم ابرامه بوگفته: «می کسانه مره فدن، اوشانه اموال تیشین.»

^{۲۲} ولی ابرام، پادشایه سدوم بوگفته: «می دسته به طرفه خداوند، خدایه بزرگ، آفریننده‌یه آسمان و زمین، درازه کودم قسم بوخوردم. ^{۲۳} از تو چیزی فینیگیرمه اگر ایتا نخ یا ایتا کفشه بند ببه، کی نیگی، «من ابرامه ثروتمند بوکودم.» ^{۲۴} چیزی فینیگیرم مگر هر چی کی می آدمان جوانانه جنگجو بوخوردیدی. عانر و اشکول و ممری سهمی‌یه، کی می آمره بمویدی اوشانه فدن.»

پیمانہ خدا ابرامه آمره

^۱ بعد از اون، ابرام ندایه خداونده، خوابه دورون بیشنوسته، «نترس، ابرام. من تی سپر ایسم، پاداشه عظیمی تره فدمه.»

^۲ ولی ابرام بوگفته: «ای خدا، خداوند چی تانی مره فدی؟ زای کی نارم، وارته می خانه‌یم الیعادر دمشقی به. ^۳ و فرزندیم کی مره فندی؛ می نوکره، کی وارته می خانه به.»

^۴ خداوند ندا دهه: «اون وارته تی خانه نیبه، بلکه پسری کی از خودت زاده به، تی وارث ایسه.» ^۵ و خداوند ابرامه ببرده بیرون بوگفته: «تی سره بوجوره کون آسمانه ستاره‌یانه بیدین، اوشانه بیشمار، اگر بتانی اوشانه بیشماری! تی زاد و ولدم هوطویی فراوانه بیدی.»

^x ۱۷:۱۴ به زبانه عبری گیدی دره‌یه پادشاه

^x ۱۸:۱۴ نام قدیمی ایسه از شهری مقدس

۶ ابرام به گفتار خداوند ایمان باورده و خداوند، و هنه وستی اونه عادل بخوانده.

۷ و خداوند اونه بوگفته: «من خداوند ایسم، تره از اور کلدانیان بیرون باوردم، آ سرزمینه تره ببخشم کی مالک اون بیی.»

۸ ولی ابرام بوگفته: «ای خدا، خداوند، از کویه بدانم کی مالک او سرزمین بم؟»

۹ پس خداوند اونه بوگفته: «ایتا گوساله یه سه ساله یه ماده، ایتا بز سه ساله، ایتا قوچه سه ساله، ایتا کبوتر، ایتا قمری می ره باور.»^{۱۰} ابرام همه یه اوشانه باورده، همه تانه سره ووه دو نیمه بوکوده هر نیمه یه، رو در رویه خودشه نیمه بنه ولی پرندگان دو نیمه نوکوده.^{۱۱} لاشخورانی کی آمویدی لاشه یانه سر بینیشینید، ابرام اوشانه فرادی.^{۱۲} خورشید کی غروب کودن دبو ابرامه خوابه سنگینی بیگفته، بوخوفته بیده کی تاریکی یه وحشتناکی اونه دوره کوده.

۱۳ و خداوند ابرامه بوگفته: «یقین بدان تی زاکان سرزمینی دورون کی اوشانه شین نی یه غریب بیدی، چهارصد سال بردگی کونیدی و اوشانه امره بدرفتاری به.^{۱۴} ولی من ملتی یه کی تی زاکان اوشانه ره بردگی کونیدی یه مجازات کونم، بعدم، اوشان ثروته فراوانی امره از او یه بیرون آیدی.^{۱۵} ولی تو شادمانی امره در پیری عاقبت بخیر بی، بعد از عمر درازی میری، شی تی اجداده ورجه دفن بی.^{۱۶} چهار نسل بعد از تو، تی زاکان واگردید آیدی آیه، چونکی شرارت اموریان هنوز به آخر فرسه.»^{۱۷} پس وختی کی خورشید غروب بوکوده تاریکه بوسته، آتشدانی کی دود کودی و مشعله سوزانی، آشکاره بوسته کی از میانه لاشه یان گذر بوکوده.^{۱۸} هوروز خداوند ابرامه امره پیمانی دَوسته و بوگفته: «آ سرزمینه تی زاکانه بخشم، از رودخانه یه مصر تا پيله رودخانه یه فرات.^{۱۹} یعنی سرزمینه اقومان: قینیان و قنزیان و قدمونیان و حتیان و فرزیان و رفائیان^{۲۰} و اموریان و کنعانیان و جرجاشیان و یبوسیان.»

هاجر و اسماعیل

۱ اما مابین، سارای ابرام زن زاکی اونه ره به دنیا ناورده، ولی کنیزی داشتی مصری کی اونه نام هاجر بو.^۲ پس ابرامه بوگفته: «خداوند مره کی زایدار نوکوده، پس بوشو می کنیزه امره همبستر بوبو. شاید من از اون زاکی به دست باورم.» ابرام خو زنه حرفه گوش بوکوده.^۳ ده سال بو ابرام کنعان دورون زندگی کودی، سارای، خو کنیز هاجر مصری یه فده ابرامه کی اونه امره همبستر به.

۴ ابرام هاجر امره همبستر بوبوسته و اون حامله به. وختی هاجر بفهمسته حامله ایسه، خو اربابه زنه امره اویستی بوبوسته.^۵ پس سارای ابرامه بوگفته: «تو مره گرفتاره درد و رنج بوکودی، من می کنیزه تره پیشکش بوکودم، هسه کی اون بفهمسته حامله ایسه، می اویستی بوبوسته، خداوند بین من و تو داوری بوکونه.»

۶ ابرام بوگفته: «تی کنیزه اختیار تی دس دره، هر چی تی دیله میان داری اونه امره بوکون.» پس سارای هاجر امره بدرفتاری بوکوده؛ هاجر از دسته سارای فرار بوکوده.

۷ فرشته یه خداوند هاجر ایتا چشمه نزدیکی، بیابانه دورون به طرفه منطقه یه «شور» اونه بیافته،^۸ بوگفته: «هاجر، کنیزه سارای! از کویه آمون دری و کویه شوئون دری؟»

هاجر جواب دهه: «از دسته می خانم سارای فرار کودن درم.»

۹ پس فرشته یه خداوند اونه بوگفته: «واگرد تی خانمه ورجه اونه کنیزی بوکون.^{۱۰} من تی زاکانه هطو فراوانه کونم کی کسی

تثأنه اوشأنه بیشماره.^{۱۱} تو کی حامله ایسی پسری به دنیا آوری، اونه نام اسماعیل بنه چونکی خداوند از تی درد و رنج بیشنوسته.^{۱۲} اون، انسانی به، خره وحشی مأنستن؛ اونه دس بر ضده همه و همه کسه دس بر ضده اون، و اون دوشمنی آمره خو برأرانه ورجه زندگی کونه.»

^{۱۳} هاجر، خداونده اَطویی دوخوآده: «خداونده بیننده» چره کی بوگفته: «به راستی آیه اونی کی مره دینه بیدم.»^{۱۴} هنه وستی او چشمه‌یی کی مابینه قادش و بارد، قرار دأره‌یه بئرلخی رُیی دوخوآیدی.^x

^{۱۵} و هاجر پسری ابرامره به دنیا بأورده، ابرام پسری‌یه کی هاجر به دنیا بأورده بو، اسماعیل نام بنه.^{۱۶} وختی کی هاجر اسماعیل به دنیا بأورده ابرام ۸۶ ساله بو.

وعده‌یه به دنیا آمونه اسحاق

^۱ وختی کی ابرام ۹۹ ساله بو، خداوند بر اون آشکاره بوسته و بوگفته: «من خدایه قادر مطلق ایسم؛ می آمره امین بمأن و پاک زندگی بوکون.^۲ پیمانی مابینه خودم و تو دَودم و تی نسله فراوانه کونمه.»^۳ ابرام بگفته زمین سر و خدا اونه بوگفته:^۴ «هنه می وعده تی آمره: تو پئره ملت‌هایه فراوانی بی.^۵ پس تره د ابرام دونوخوآیدی؛ بلکی تی نام وا ابراهیم به، چونکی تره پئره ملت‌هایه فراوانی کونمه. من تی نسله به فراوانی بارور کونم، از تو ملت‌هایی به وجود آورم، و پادشایانی از تی نسل به وجود آیدی.»

^۶ «می وعده، وعده‌یه جاودانی ایسه کی، مابینه خودم و تو و تی زأکانه بعد از تو، نسل اندر نسل بر قرار کونم، کی تی خدا و خدایه تی زأکانه بعد از تو بیم.^۸ تمامی‌یه سرزمینه کنعان، یعنی هویه کی تو هسه غریبه ایسی، تره و بعد از تو تی زأکانه، به مالکیت جاودانی فدمه، و من خدایه اوشأن بم.»

^۹ و خدا ابراهیمه بوگفته: «و تو وا به می پیمان وفادار بیی، تو و تی زأکانه بعد از تو، نسل اندر نسل، وا به می پیمان وفادار بمأنید.^{۱۰} هنه می پیمان، پیمانی‌یه آمی میأن، و تو وا به اون وفادار بمأنی، تو و تی زأکانه بعد از تو، هر مردی یا پسری شیمی میأن وا ختنه به.^{۱۱} شومان وا ختنه ببید، و هن، نیشأنه‌یه پیمانی به آمی میأن.^{۱۲} هر پسر هشت روزه‌یی شیمی میأن وا ختنه به، از نسله شومان و تمامه اوشأنی کی شیمی خانه دورون به دنیا آیدی و هر غریبه کی هینیدی، وا ختنه به، اگر از تی نسلم نی‌یه.^{۱۳} چی خانه زاد به چی غلامه زرخرید، وا ختنه به، می پیمانی کی اونه نیشأنه بر شیمی جسم نهه، پیمان ایسه جاودانی.^{۱۴} هر مردی یا پسری کی ختنه نوبوسته، وا از قوم ریشه‌کن به، چونکی می آمره پیمان شکنی بوکوده.»

^{۱۵} خدا ابراهیمه بوگفته: «تی زن سارای‌یه، د سارای دونوخوآن، اونه نام ساره به.^{۱۶} من اونه برکت دهمه. از اون پسری تره بخشمه، ساره‌یه برکت دهمه، از اون قومهایی به وجود آیدی، و پادشایانی از نسله اون به دنیا آیدی.»

^{۱۷} ابراهیم خو سره بیجیر بأورده به خنده دکفته، خو دیله میأن بوگفته: «کو مردی ایسه کی صد ساله پسردار به؟ ساره کی ۹۰ سال دأره، زأکی به دنیا آورده؟»^{۱۸} و ابراهیم خدایه بوگفته: «به کی اسماعیل، تی برکاته آمره زندگی بوکونه.»

^{۱۹} ولی خدا بوگفته: «بدأن ساره تی زن، تی‌ره پسری به دنیا آورده، تو وا اونه اسحاق^x نام بنی، من می پیمانم اونه آمره

^x ۱۴:۱۶ بی رلخی رُیی یعنی چشمه‌یه خداونده زنده‌یی کی مره دینه

^x ۱۹:۱۷ اسحاق یعنی: اون خنده کونه

دوودمه، کی بعد از اون پیمانی ابدی بیه اونه نسله آمره.^{۲۰} ولی اسماعیل وستی، تی خواهشه دیله بیشنوستم، اونه برکت دهم، اونه بارور کونم زآکانه فراوانی اونه بخشم، از اون دوازده تا سردار و ملته بزرگی به وجود آورمه.^{۲۱} ولی اسحاق آمره می پیمانه بر قرار کونمه، کی ساره ساله دیگر هه وخت اونه تی ره به دنیا آوره.»

^{۲۲} وختی کی خدا خو حرفانه ابراهیمه آمره بزه، از ابراهیمه ورجه بوشو.^{۲۳} هو روز ابراهیم خو پسر اسماعیل و تمامه مردانه خو خانه یه ختنه بوکوده. چی خانه دورون به دنیا بَمو بید، چی غلامه زرخرید بید. هوطو کی خدا فرمان بده بو.^{۲۴} ابراهیم ۹۹ ساله بو کی ختنه بوبوسته^{۲۵} و اونه پسر اسماعیل ۱۳ سال داشتی.^{۲۶} ابراهیم خو پسر آمره اسماعیل هر دو نفر هو روز ختنه بوبوستیدی.^{۲۷} هر مرد و پسری، ابراهیمه خانه دورون، یعنی هر کس کی اونه خانه دورون به دنیا بَمو بو و غلامانه زرخرید، همه با هم ختنه بوبوستیدی.

سه فرشته به دیداره ابرام آیدی

^۱ دوواره خداوند بر ابراهیم آشکاره بوسته وختی کی اون پيله درختانه بلوطه نزدیکی خیمه بزه بو، ابراهیم زواله یه ظهر خو خیمه در سر نیشته بو.^۲ اون خو سره بوجور ببرده، بیده کی سه تا مرد اونه چشمه جولو به پا ایسه بید. هطو کی اوشانه بیده، از خو خیمه در سر ویریشته بودووسته بوشو به پیشوازه اوشان و سر فرود بأورده.^۳ بوگفته: «سروران، مره مرحمت بوکونید، نیبه کی از می ورجه بیشید.^۴ ایچه آب آوریم، شیمی دس و پایه بوشورید و درخته زیر استراحت بوکونید!»

^۵ شیمی ره لقمه نانی آورمه کی، شوئون دریدی شیمی دیله قوت ببه، چره کی، از شیمی بنده ورجه گذر کوندریدی.»

اوشان جواب دیهیدی: «هر چی بوگفتی انجام بدن.»

^۶ پس ابراهیم فوری بوشو خیمه دورون ساره ورجه بوگفته: «فوری سه پیمانه آرده خوبه اوسن چنتا نان بپز.»^۷ خودشم بودووسته بوشو از گله یه گاوانه دورون ایتا گوساله یه خوبه، اوسده ببرده فده خو نوکره کی اونه فوری چاکونه.^۸ خامه یه شیر و خوراکه گوساله یه اوسده بأورده کی اوشان بوخورید، خودشم اویه اوشانه ورجه درخته زیر به پا بیسه.

^۹ اوشان از اون وورسیدی: «ساره تی زن کویه ایسه؟»

اون جواب دهه: «اویه خیمه دورون ایسه.»

^{۱۰} ایتا از اوشان بوگفته: «بدان، ساله دیگر هه وخت کی وَاگردم تی ورجه، تی زن ساره ایتا پسر داره.»

ساره خیمه در سر ایسه بو ایشنوستی. خیمه اوشانه پشته سر بر پا بو.^{۱۱} ابراهیم و ساره پیر و سالمند بید، ساره سن و ساله زای آوردنه پشته سر بنه بو.^{۱۲} و ساره خو دیله دورون خنده بوکوده بوگفته: «هسه کی پیره بوستم، می آقایم پیره بوسته و از آ عشق بیچیشم؟»

^{۱۳} پس خداوند ابراهیمه بوگفته: «چی ره ساره خنده بوکوده، چی ره بوگفته: «هسه کی پیره بوستم، راس راسی، زایدار بم؟»

^{۱۴} و خداوند بوگفته: «کاری ایسه کی خداره سخت ببه؟ ساله دیگر سره وخت وَاگردم ایم تی ورجه کی ساره پسری داره.»

^{۱۵} ساره بترسه بوگفته: «نه، من، من کی خنده نوکودم.» ولی خداوند بوگفته: «چره، تو خنده بوکودی.»

ابراهیم سدومره شفاعت کونه

^{۱۶} وختی او مردان ویریشیدی کی بیشید سدوم، ابراهیم بوشو کی اوشانه بدرقه بوکونه.

^{۱۷} خداوند بوگفته: «وا آکاری کی من کودن درمه از ابراهیم پنهان بدآرم؟» ^{۱۸} ابراهیم ملتی بزرگ و زور آوری به، کی اونه وستی تمامه ملت‌هایه جهان برکت بریدی. ^{۱۹} چره کی من اونه انتخاب بوکودم کی اون خو خانواده و خو زاکانه، فرمان بده کی بعد از خودش رایه خداونده هموار بدآرید، راستی و عدالت بجا بأورید، و منم هر چی یه کی ابراهیمه وعده بده بوم، بجا بأورم» ^{۲۰} پس خداوند بوگفته: «به راستی کی فریاده شکایت و دادخواهی از سدوم و عموره بلنده، به راستی کی اوشانه گوناهاُن خیلی سنگین ایسه. ^{۲۱} پس شمه بیجیر، کی بیدینم فریادی کی از اوشانه کاران به گوش رسه، انجام دئن دریدی یا نه. اگر، اَطویم نبه، باخبر بمه.»

^{۲۲} و دوتا از او مردان، از او یه راه دکفیدی شیدی سدوم، ولی ابراهیم هوطو در حضوره خداوند بیسه. ^{۲۳} ابراهیم جلوتر بوشو بوگفته: «درستکاران و شیرانه با هم، نابوده کونی؟» ^{۲۴} اگر پنجا نفر درستکار شهر دورون بیسید، چی؟ پنجا نفر درستکارانه وستی کی او یه ایسه بیدی، مردمه شهر نبخشی و شهر نابوده کونی؟ ^{۲۵} حاشا از تو، کی اَطویی بوکونی، درستکارانه، شیرانه آمره بوکوشی، درستکاران و شیرانه آمره یکسان رفتار بوکونی. حاشا، از تو، داوره تمامه جهان کی عدالت بجا ناوری!»

^{۲۶} خداوند بوگفته: «اگر پنجا نفر درستکارم شهر سدوم میان پیدا بوکونم، اوشانه وستی از نابود کودنه او یه چشم‌پوشی کونمه.»

^{۲۷} و ابراهیم جواب بده، بوگفته: «هسه کی خاک و خاکستر مأنستن ناچیز ایسم، جسارت کونمه خداوند تی آمره حرف زومه. ^{۲۸} اگر اوشان چهل و پنج نفر بیبید چی؟ پنج نفره وستی تمامه شهر نابوده کونی؟»

خداوند بوگفته: «اگر چهل و پنج نفرم او یه پیدا بوکونم، شهر نابود نوکونمه.»

^{۲۹} ابراهیم دووآرده خداونده بوگفته: «شاید چهل نفر او یه پیدا بیبید»

خداوند بوگفته: «چهل نفره وستی یم آ کاره نوکونمه.»

^{۳۰} ابراهیم بوگفته: «ای خداوند بر من خشم نوکون کی دووآرده حرف زئن درم، شاید او یه سی نفر پیدا ببه.»

خداوند جواب بده: «اگر او یه سی نفرم پیدا بوکونم، آ کاره نوکونمه.»

^{۳۱} ابراهیم بوگفته «هسه کی جسارت بوکودم حرف زئن درم -- ولی اگر او یه بیس نفر پیدا ببه، چی؟»

خداوند جواب بده: «بیس نفره وستی یم، او شهر نابوده نوکونمه.»

^{۳۲} ابراهیم بوگفته: «مره ببخش! بر من خشمگین نوابوستن، ایچی بگم؟ شاید ده نفر بیبید.»

خداوند جواب بده: «ده نفر وستی یم او شهر نابود نوکونمه.»

^{۳۳} وختی کی خداوند خو حرفانه ابراهیمه آمره بزه، از او یه بوشو. ابراهیمم واگردسته بوشو به خانه.

ویرانی یه سدوم و عموره

^۱ غروب دم، او دوتا فرشته به سدوم فرسه بیدی، لوط شهر دروازه کنار نیشته بو، اوشانه بیده، از خو جا سر ویریشه به

پیشوازه اوشان بوشو، سر به خاک بنه.^۲ بوگفته: «سروران، بفرمایید شیمی بنده خانه، شیمی پایه بوشورید و شب اوپه بیسید. صبحه زود راه دکفتید، بیسید.»

اوشان جواب دیدی: «نه، شبه، شهر میدان میان سر کونیمی.»

^۳ ولی لوط پا فشاری بوکوده اوشانم قبول بوکودیدی، اونه آمره بوشویدی به خانه. اون اوشانه ره نانی کی خمیر مایه ناشتی^x بیخته، شام باورده، بوخوردیدی. ^۴ ولی نوخوفته بید کی تمامه مردانه سدوم، پیر و جوان، از دور و وره شهر، خانه دور حلقه بزیدیدی. ^۵ لوط دوخوادیدی بوگفتیدی: «او مردانی کی ایمشب تی ورجه بمویدی، کویه ایسه ییدی؟ اوشانه باور کی اوشانه آمره همبستر بیبیم.»

^۶ لوط بوشو بیرون اوشانه ورجه در، خو پوشته سر دووسته. ^۷ بوگفته: «براران، اشرارته انجام ندید. ^۸ بیدینید، من دوتا دوختر دارم کی مردی آمره همبستر نوبوستیدی، اوشانه شمره قدم هر کاری کی تانیدی اوشانه آمره بوکونید، ولی ا مردانه آمره کاری ندراید، چونکی اوشان به می خانه پناه باوردیدی.»

^۹ اوشان جواب بدیدی: «از امی راه سر بوشو کنار.» و بوگفتیدی: «ا مردای ایتا غریبه مانستن بمو امی ورجه، هسه امی داور بوستن دره! تی آمره بدتر از اوشان کونیمی.» به لوط حمله کونیدی شیدی جلو کی خانه در بشکنید. ^{۱۰} ولی او فرشته یان دس درازه کودیدی، لوط بیگفتیدی بریدی خانه دورون، در دووستیدی. ^{۱۱} پس او فرشته یان از خانه دورون، پیران و جوانانه چشمانه، کور کونیدی کی د نتانستیدی خانه در پیدا بوکونید.

^{۱۲} او فرشته یان لوط بوگفتیدی: «تو آیه، کسه کاره دیگری یم داری؟ دامادانی، پسرانی، دوخترانی؟ اگر کسه کاره دیگری، ا شهره دورون داری، اوشانه از آیه ببر بیرون. ^{۱۳} امان ا شهر ناپوده کونیمی، چونکی فریاده مردم به گوشه خداوند برسه و آمره اوسه کوده کی ا شهر ناپوده کونیم.»

^{۱۴} پس لوط بوشو بیرون، خو دوخترانه نامزدانه آمره کی قرار بو اونه دامادان بیبید گفتگو بوکوده، بوگفته: «خداوند ا شهر ناپوده کونه، هر چی زودتر از آیه بشد بیرون.» ولی اون جوانان اونه حرفانه به مسخره بیگفتیدی.

^{۱۵} سفیده دم، فرشتگان لوط بوگفتیدی: «زود باش! تی زن و تی دوتا دوخترانه کی آیه ایسه ییدی اوسن ببر بیرون کی نوکونه ویرانی یه ا شهر آمره ناپوده بید.»

^{۱۶} چونکی لوط دو دیلی کودی، او فرشته یان لوط خانواده یه دسه بیگفتیدی و اوشانه به سلامت از شهر بیرون بردیدی، چونکی خداوند به اوشان رحم بوکوده بو. ^{۱۷} به بیرونه شهر فرسه بید کی ایتا از او مردان بوگفته: «شیمی جانہ نجاته وستی فرار بوکونید! وانگردید کی شیمی پوشته سره بیدینید، دشته میانم هیچ جا، به پا نیسید! فرار بوکونید بشد کویانه جور کی نابود نیبید!»

^{۱۸} لوط التماس بوکوده بوگفته: «نه، ای خداوند. ^{۱۹} تی بنده یه رحمت بوکودی، می جانہ نجات دتنه آمره، مره محبت بوکودی، ولی من کی نتانم فرار بوکونم بشم فرسم کویانه جور. نوکونه ا بلا زودتر می سرم بایه، کی بیمیرم. ^{۲۰} بیدین، او کوجه شهر نزدیکتره، فرار بوکونم بشم اوپه کی بتانم خودمه نجات بدم، او کوجه شهر کی نزدیکه دینی؟ شمه اوپه کی زنده

بمانم.»

^{۲۱} فرشته بوگفته: «تی حرفانه قبول کونم. از شهری کی حرف زئن دری، اونه نابوده نوکونم. ^{۲۲} ولی زودتر فرار بوکون بوشو اویه، چونکی تا اویه فرسه یی، نتانم کاری بوکونم.» هنه وستی او محله نام صوغر^x ایسه. ^{۲۳} وختی خورشید بوجور امون دبو، لوط به صوغر فرسه. ^{۲۴} پس خداوند از آسمان گوگرده آتشین بر سدوم و عموره بارانه. ^{۲۵} اوشانه نابوده کوده، شهران و دشتان و موجودات و گیاهانه او سرزمینه، همه چی یه با هم. ^{۲۶} ولی لوط زن واگردسته، خو پوشته سره بیدینه، ستونی بوبوسته از نمک. ^{۲۷} صبحه زود کی ابراهیم ویریشته واگردسته بوشو هو جا سر کی در حضوره خداوند ایسه بو. ^{۲۸} اون به بیجیر نظر بوکوده، سدوم و عموره و تمامه دشتانه اونه دور و وره بیده کی از او سرزمین ایتا کوره مانستن دود بوجور شوئون دبو. ^{۲۹} وختی خدا او شهرانه و دشتانه نابوده کوده کی لوط اوشانه میان زندگی کودی، لوط نجات بده کی ابراهیمه شفاعته یاد اوری بوکونه.

لوط و اونه دوختران

^{۳۰} لوط خو دوتا دوخترانه امره از صوغر کوچ بوکودیدی بوشویدی کویانه سر ساکن بوبوستیدی، چونکی اون از صوغر میان ایسن ترس داشتی، اون خو دوتا دوخترانه امره غاری دورون زندگی کودیدی. ^{۳۱} ایتا روز پيله دوختر کوجه دوختره بوگفته: «امی پئر کی پیره بوسته، امی دور و ورم کی مردی پیدا نییه، تا همه جایه دنیا مانستن امی امره عروسی بوکونه. ^{۳۲} بائیم امی پئر شراب فدیم بوخوره اونه امره همبستر بییم کی امی پئر نسله پا بر جا بداریم.»

اسحاق به دنیا آیه

^۱ پس خداوند هوطو کی بوگفته بو، ساره یه رحمت بوکوده و هر چی ساره یه وعده بده بو بجا باورده. ^۲ ساره، هو وختی کی خدا ابراهیمه وعده بده بو حامله بوبوسته، ابراهیمه ره در سنه پیری پسری به دنیا باورده. ^۳ ابراهیم خو پسره کی ساره به دنیا باورده بو، اسحاق^x نام بنه. ^۴ و ابراهیم خو پسره وختی هشت روزه بوبوسته، ختنه بوکوده، هوطو کی خدا فرمان بده بو. ^۵ ابراهیم صد ساله بو کی اونه پسر اسحاق به دنیا بمو. ^۶ و ساره بوگفته: «خدا می ره خنده و شادی باورده، هر کس بیشنوه می امره خنده و شادی کونه.» ^۷ اون بوگفته: «کی تانستی ابراهیمه بگه: «ساره ایتا پسره شیر دیهه؟» ولی من اونه ره کی پیر بو، پسری به دنیا باوردم.»

بیرونه کودنه هاجر و اسماعیل

^۸ او زای پيله بوسته، شیر خوردنه ترک بوکوده، روزی کی اسحاق شیر خوردنه ترک بوکوده ابراهیم جشنه بزرگی بر پا بوکوده. ^۹ ولی ساره بیده پسری کی هاجر مصری ابراهیمه ره به دنیا باورده بو، اسحاق خنده امره مسخره کونه. ^{۱۰} ابراهیمه بوگفته: «او کنیز و اونه پسره بیرونه کون، کی می پسر اسحاق امره تی وارث نه!»

^x ۲۲:۱۹ صوغر یعنی کوچیک.

^x ۳:۲۱ اسحاق یعنی: اون خنده کونه

^{۱۱} ابراهیم از آحرفان غمگین بوبوسته، چونکی اونه ابراهیم پسره بو. ^{۱۲} ولی خدا ابراهیمه بوگفته: «تی پسر و کنیزه وستی پریشان نوابوستن. هرچی ساره تره بوگفته گوش بوکون، چونکی اسحاق وا وارثه تی نسل بیه. ^{۱۳} و از او کنیزه پسر مملتی به وجود آورمه، چونکی اونم تی پسر ایسه.»

^{۱۴} صبحه زود، ابراهیم ایچه خوراکی ایتا مشکه آب هاجر فده. اوشانه هاجر بوکوله دیهه، هاجر اونه پسره امره روانه کونه. هاجر بوشو و بیابانه بثرشع میان سرگردان بوبوسته. ^{۱۵} وختی مشکه آب تمامه بوسته، هاجر خو پسره گوماره زیر بنه. ^{۱۶} اون بوشو صد متر^x جلوتر، هویه بینیشته. خو دیله میان بوگفته: «د نئانم می پسره مردن بیدینم.» هوطو کی نیشته بو گریه زاری کودی.

^{۱۷} ولی خدا او پسره گریه زاری به بیشنوسته، فرشته یه خدا از آسمان هاجر دوخوآده بوگفته: «هاجر، چیهسه؟ نترس! خدا از او یه کی او زای ایسه، اونه گریه زاری کودنه بیشنوسته. ^{۱۸} ویریز بوشو تی پسره ورجه، چونکی از اونم ملته بزرگری به وجود آورمه.»

^{۱۹} پس خدا هاجر چشمانه واکوده، و اون، ایتا چشمه یه آب بیده، بوشو مشکه دورون آب دوکوده باورده خو پسره فده کی بوخوره. ^{۲۰} خدا او پسره امره همراه بو اون پیله بوسته بیابانه میان زندگی کودی و تیراندازه ماهری بوبوسته. ^{۲۱} اون بیابانه فاران میان زندگی کودی، کی اونه مار از ایتا دوختره مصری اونه ره خوآستگاری بوکوده.

قربانی کودنه اسحاق

^۱ روزگاری بوگذشته، خدا ابراهیم آزمایش کونه دوخوآده بوگفته: «ابراهیم!» اون جواب بده: «بله خداوند.»

^۲ و خدا بوگفته: «تی پسر اسحاق، تی ایتا پسره کی اونه خیلی دوست داری، اوسن بوشو به سرزمینه موری، او یه اونه ایتا قربانی یه سوزاندنی مانستن، ایتا از کویانه جور کی تره نیشان دهمه، قربانی بوکون.»

^۳ صبحه زود، ابراهیم ویریشته خو الاغه پالانه دووسته، دو نفر از خو نوکران، خو پسر اسحاق اوسده، هیزم قربانی سوزاندنه وستی بار بوکوده راه دکفته بوشو به طرفه جایی کی خدا بوگفته بو. ^۴ روز سوم ابراهیم او جایه از دور بیده. ^۵ خو نوکرانه بوگفته: «هیه الاغه ورجه بیسید کی من می پسره امره بشم، او یه خدایه پرستش بوکونم، و اگر دم، بایم شیمی ورجه.» ابراهیم هیزمی یه کی قربانی سوزاندنه وستی اوسده بو خو پسر اسحاق بوکوله ده، و خودشم آتش و چاقو، به دسه گیفته، دونفری راه دکفتیدی. ^۷ اسحاق خو پسر ابراهیمه دوخوآده، وورسه: «پتر؟»

ابراهیم جواب دهه، «چیهسه پسر جان؟»

اسحاق بوگفته: «هیزم و آتسه داریمی، ولی بره یه قربانی یه کو؟»

^۸ ابراهیم جواب بده: «پسر جان، خدا خودش بره یه قربانی یه فراهم کونه.» هطویم با هم پیش شوئون دبید.

^۹ وختی به جایی فرسه بیدی کی خدا ابراهیمه بوگفته بو؛ اون او یه مذبحی بر پا کونه هیزم اونه سر نیهه، خو پسر اسحاق دوکده نیهه هیزمانه، قربانگاه سر. ^{۱۰} پس چاقویه به دسه گیفته خو پسره سره ووینه، ^{۱۱} کی فرشته یه خداوند از آسمان اونه دوخوآده: «ابراهیم! ابراهیم!»

^x ۱۶:۲۱ عبری: به مسافته تیری کی از کمان پرتاب بیه.

اون جواب بدہ: «بلہ خداوند.»

^{۱۲} فرشتہ ہوگفتہ: «تی پسرہ دس نزن. اونہ آمرہ کاری نوکون، ہسہ دأنم کی خداترس ایسی، چونکی تی پسر، تی ایتا پسرہ بہ فرمانہ من بأوردی قربانی بوکونی.»

^{۱۳} ابراہیم خو سرہ بوجورہ کودہ ایتا قوچہ بیدہ کی خو شاخانہ آمرہ گو مارہ دورون بہ تلہ دکفتہ ایسہ. بوشو قوچہ بیگفتہ بأوردہ، قربانی یہ سوزاندنی بجا بأوردہ، بہ جایہ خو پسر. ^{۱۴} پس ابراہیم او محل نامہ: «خداوند فراہم کونہ»^x نام نیہہ، کی تا ایمروزم گیدی: «کوهہ خداوند فراہم کونہ جور.»

^{۱۵} فرشتہ یہ خداوند دوواردہ از آسمان ابراہیمہ دوخوآدہ: ^{۱۶} و ہوگفتہ: «خداوند بفرمأستہ: بہ خودم قسم خورم، ہسہ کی آ کارہ بوکودی، تی ایتا پسرہ، بہ فرمانہ من بأوردی قربانی بوکونی، ^{۱۷} ہنہ وستی ترہ بہ فراوانی برکت دہم، تی زاکأنہ آسمانہ ستارگان و فورشہ دریا کنارہ مأنستن فراوانہ کونم. تی زاکأن، خوشأنہ دوشمنأنہ شہرأنہ مالک بیدی. ^{۱۸} از تی نسل، تی زاکأنہ وستی تمامہ ملت زمینہ سر برکت بریدی، چونکی تو می فرمانہ بجا بأوردی.» ^{۱۹} پس ابراہیم وأگردستہ خو نوکرأنہ ورجہ و ہمہ با ہم بوشوییدی بہ طرفہ بئرشبَع و ابراہیم بئرشبَع میان ساکن بوبوستہ.

^{۲۰} مدتہ بوگذشتہ، ابراہیمہ خبر بدیدی، مَلکہ، تی برار زن، پسرانی تی برار ناحوررہ بہ دنیا بأوردہ. ^{۲۱} اولی زای عوص، اونہ برارأن بوز و قموییل (آرام پئر) ^{۲۲} و کاسد و حزو و فلداش و یدلاف و بتوییل. ^{۲۳} بتوییل ربکا پئر بو، مَلکہ آہشتا پسرہ، ابراہیمہ برار، ناحوررہ بہ دنیا بأوردہ. ^{۲۴} ناحور کنیز کی رومہ نام داشتی، پسرانی ناحوررہ بہ دنیا بأوردہ، کی اوشأنہ نام طابح و جاحم و تاحش و معکہ بو.

^x ۱۴:۲۲ بہ عبری: یہوہ یرئ